

Ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι

● **Τοῦ Δρος Χαραλάμπη Μ. Μπούσια**
Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

ἴμαστε φτωχοὶ σὲ ἀγάπη. Δὲν ἀγαποῦμε τὸν πλησίον μας «ὡς ἑαυτὸν» (Ματθ. κβ' 39), ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Κύριος, οὔτε Αὐτὸν τὸν ἴδιο, στὸν ὁποῖον ὅμως καταφεύγουμε σὲ κάθε περίστασι, σὲ κάθε δυσκολία, σὲ κάθε τρικυμία καὶ σὲ κάθε ζάλη. Ὁ φτωχὸς σὲ ἀγάπη εἶναι ἐνδεής, εἶναι ψυχρὸς ἄνθρωπος, ἀφοῦ δὲν τὸν θερμαίνει ἡ ἀγάπη τῆς προσφορᾶς, τῆς ψυχικῆς κενώσεώς του στὶς ἀνάγκες τῶν ἄλλων. Γιὰ νὰ πλουτίσουμε σὲ ἀγάπη, θὰ πρέπει νὰ θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ

Κυρίου μας πρὸς τὸν εὐσεβῆ νεανίσκο: «Πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δὸς πτωχοῖς» (Ματθ. ιθ' 21). Καὶ θὰ μοῦ πεῖτε τώρα. Ἄν σκορπίσω τὰ ὑπάρχοντά μου στοὺς φτωχοὺς ἐγὼ δὲν θὰ φτωχεύσω; Ἡ ἀπάντησι εἶναι. Ὅχι. Γνωρίζουμε ὅτι «ἰλαρὸν δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κορ. θ' 7) καὶ ὅσα δώσεις ἑκατονταπλασίονα θὰ σοῦ δώσει ὁ Θεός. Κανεὶς φιλόανθρωπος δὲν πτώχευσε. «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπεινάσαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ» (Ψαλμ. 33, 11).

Νὰ ἔχουμε ἐπίσης πάντα κατὰ νοῦν ὅτι

ἐκεῖνος ποὺ μαθαίνει νὰ δίνει σ' ὅποιον δὲν ἔχει, ὄχι μόνο εἶναι ἀγαπητὸς στὸ Θεό, ἀφοῦ «ἰλαρὸν δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κορ. θ' 7), ἀλλὰ παιδαγωγεῖται μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου νὰ εἶναι λιτὸς στὴ ζωὴ του, ὀλιγαρκῆς καὶ φθάνει νὰ ἐξομοιωθεῖ μὲ τὸν ἴδιο τὸ Θεό μας. Μᾶς τὸ βεβαιώνει καὶ ὁ Ψαλμωδός, ὁ ὁποῖος λέει: «Ἄνδρα ἰλαρὸν καὶ δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Ψαλμ. κβ' 8).

Ἡ προσφορὰ μας στὸν πλησίον μὲ προθυμία καὶ ἀγάπη δὲν περιορίζεται μόνο σὲ ὑλικά ἀγαθὰ. Καὶ ἡ προσφορὰ ἔργου ἢ καὶ λόγων παρηγοριᾶς λογίζεται ἀπὸ τὸ Θεὸ ὡς ὑλικὴ προσφορὰ, ἀφοῦ ἀποτελεῖ ἐκχύλισμα ἀγαπητικῆς καρδιᾶς. Δὲν μᾶς λέει ἄλλωστε ὁ Κύριός μας ὅτι: «Ὅστις σὲ ἀγαρεύσει μίλιον ἐν ὑπαγε μετ' αὐτοῦ δύο» (Ματθ. ε' 41). Ἄν ἡ καρδιά σου εἶναι γεμάτη ἀγάπη καὶ σοῦ πεῖ ὁ ἀδελφός σου νὰ τὸν πᾶς κάπου ποὺ ἀπέχει ἓνα μίλι, πρόθυμα νὰ τὸν πᾶς καὶ μάλιστα ἂν ἔχει ἀνάγκη ὄχι μόνο ἓνα μίλι ἀλλὰ δύο μίλια. Αὐτὸ ἐπιτάσσει ὁ νόμος τῆς καρδιᾶς, τῆς καρδιᾶς τοῦ Χριστιανοῦ ποὺ βλέπει στὰ πρόσωπα τῶν συνανθρώπων του τὸν ἴδιο τὸ Θεάνθρωπο Ἰησοῦ. Ἔτσι μόνο θὰ μᾶς δοθεῖ ὁ μισθὸς τοῦ ἐλεήμονος, αὐτοῦ ποὺ μακαρίζει ὁ Κύριός μας, λέγοντας: «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. ε' 7).

Ἔμεῖς δυστυχῶς δὲν δίνουμε ἀπλόχερα, ἀλλὰ πιέζουμε τὸν ἑαυτό μας, γιὰ νὰ κάνουμε κάποιον καλὸ. Καὶ ἂν τὸ κάνουμε δὲν δίνουμε ἀπὸ τὸ ὑστέρημά μας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ περισσεύμα. Ἔλεγε ὁ πατὴρ Παῖσιος, ὅτι ἂν ἔχουμε τρία μαξιλάρια καὶ δώσουμε δύο ἀπ' αὐτὰ ποὺ δὲν χρησιμοποιοῦμε γιὰ προσκέφαλο τότε ἡ προσφορὰ μας ἔχει μικρὴ ἀξία. Ἄν δώσουμε ὅμως αὐτὸ ποὺ χρησιμοποιοῦμε καὶ τὸ στερηθοῦμε, τότε ἡ προσφορὰ μας ἀξίζει καὶ βραβεύεται ἀπὸ τὸ Θεό μας. Ἡ σκληροκαρδία καὶ τὸ σφίξιμο ποὺ δείχνουμε στὸ δόσιμο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστασίας μας καὶ τῆς ἐφάρμαρτης ζωῆς μας.

Γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὴ χήρα ποὺ φιλοξένησε τὸν προφήτη Ἥλεια! Εἰδωλολάτρεις ἦταν, ἀλλὰ τί ἀγάπη εἶχε μέσα της! Ὅταν ὁ Προφήτης πῆγε καὶ τῆς ζήτησε ψωμί, ἐκεῖνη τοῦ εἶπε: «Στὸ κελλᾶρι ἔχουμε λίγο λάδι καὶ ἀλεύρι μόλις αὐτὰ θὰ τὰ φάω μὲ τὰ παιδιὰ μου, θὰ πεθάνουμε ἀπὸ τὴν πείνα». Δὲν τοῦ εἶπε: «Δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω». Καὶ ὅταν ὁ Προφήτης, γιὰ νὰ δοκιμάσει τὴν προαίρεσή της, τῆς εἶπε νὰ φτιάξει ψωμί πρῶτα γιὰ ἐκεῖνον καὶ μετὰ γιὰ τὰ παιδιὰ της, ἡ καμμένη

ἀμέσως τοῦ ἔφτιαξε. Ἄν δὲν εἶχε μέσα της ἀγάπη, θὰ ἔβαζε λογισμούς. «Δὲν φτάνει ποὺ τοῦ λέω ὅτι ἔχουμε λίγο, ἀλλὰ ζητάει νὰ φτιάξω πρῶτα γιὰ ἐκεῖνον!».

Φάνηκε ἡ ἀγαθὴ προαίρεσή της, γιὰ νὰ γίνε καὶ γιὰ ἐμᾶς φωτεινὸ παράδειγμα. Μερικὰ τέτοια παραδείγματα ἐλεημόνων Ἁγίων μας θὰ ἀναφέρουμε γιὰ παραδειγματισμὸ μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τιμὴ αὐτῶν, τῶν κληρονόμων τῆς οὐράνιας Βασιλείας.

Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πεντασχοινίτης, ὁ θαυματουργὸς νεαρὸς Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι Κύπριος Ἅγιος ἀπὸ τὸ Πεντάσχοινο, ποὺ βρίσκεται κοντὰ στὸ χωριὸ Ἅγιος Θεόδωρος τῆς Λάρνακος. Αὐτὸς ἔμεινε ὄρφανὸς ἀπὸ μικρὸς καὶ ὁ πατέρας του, ποὺ ἦταν καὶ πλούσιος, ξαναπαντρεύτηκε. Ὁ Ἀθανάσιος εἶχε πολὺ μεγάλη ἀγάπη πρὸς τοὺς φτωχοὺς. Κατέβαινε στὰ ἀμπάρια τοῦ πατέρα του καὶ ὅτι εὔρισκε, ἀλεύρι, λάδι, κρασί, τὸ μοίραζε σὲ ὅσους εἶχαν ἀνάγκη. Ὅταν ἡ μητριά του τὸ πῆρε εἶδησι, τὸν ἐπέπληξε καὶ παραπονέθηκε στὸ σύζυγό της. Ἐκεῖνος ὅταν πῆγε στὴν

ἀποθήκη, γὰ νὰ πιστοποιήσει τὰ λόγια τῆς συζύγου του, βρῆκε ὅλη τὴν ἀποθήκη γεμάτη. Ὁ Θεὸς ἀναπλήρωνε ὅσα ὁ Ἀθανάσιος ἔδινε.

Ὁ Ἅγιος Τύχων, Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος, καὶ αὐτὸς Κύπριος, ἦταν παιδί ἀρτοποιοῦ. Ἀπὸ μικρὸ ὅμως ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ ἄλλα φτωχὰ παιδιά τὸν ὠθοῦσε στὸ νὰ τοὺς μοιράζει τὰ ψωμιά ποὺ εἶχε γιὰ πώληση ὁ πατέρας του. Ὅταν ἐκεῖνος τὸν μάλωσε γιὰ τὴν πράξη του αὐτὴ εἶδε ξαφνικὰ τὴν ἀποθήκη τοῦ σταριοῦ του γεμάτη καὶ ἔνωσε βαθιὰ τὸ θαῦμα τῆς πίστεως καὶ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου: «*Πλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός*».

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Νέος, τοῦ Γοματίου Χαλκιδικῆς ἔζησε στὴ δύσκολη περίοδο τῆς τουρκοκρατίας, στὰ δυσχεῖμερα χρόνια τῆς ὑποδουλώσεως στὸν ἄθεο δυνάστη τῶν Χριστιανῶν καὶ μάλιστα στὶς ἀρχὲς τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος. Εἶχε οἰκογένεια καὶ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀνέτρεφε μὲ τὸ τίμιο ἐπάγγελμα τοῦ μυλωνᾶ. Ἐπέτρεψε ὅμως ὁ Θεὸς νὰ χάσει τὴν οἰκογένειά του καὶ νὰ μεταποιήσει τὴ θλίψη του σὲ αὐστηρὴ ἄσκηση μὲ προσευχὴ καὶ τέλεια νηστεία. Ὁ Γεώργιος μὲ πόνον πολὺ ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον καὶ ἀνέβηκε σ' ἕνα σπήλαιο βραχώδες, δυσπρόσιτο ἀκόμη καὶ σήμερα καὶ ἄγριο. Ἐκεῖ μόνος μὲ τὸ Θεὸ ἔζησε ὡς ἐπίγειος ἄγγελος καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος.

Ἡ ἀπομόνωσή του ὅμως καὶ ἡ νυχθήμερη ἄσκηση τοῦ ἀγίου τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς μεγάλης ἀγάπης δὲν τὸν ἀποξένωσε ἀπὸ τὴ μέριμνά του γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ταλαίπωρους συντοπίτες του. Ἐφαρμόζοντας τὸ λόγο τοῦ Κυρίου μας «*Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θαυθῆναι αὐτοῖς*» (Ματθ. στ' 1) κατέβαινε τὴ νύκτα κρυφὰ ἀπὸ τὸ ἀσκητήριό του καὶ ἄφηνε ἔξω ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν ἀρρώστων καὶ τῶν πτωχῶν ξύλα, ποὺ ἔκοβε στὸ δάσος, καὶ χόρτα, ποὺ μάζευε γι' αὐτούς. Ἡ κυριώτερη ὅμως ἐκδήλωση τῆς ἀγάπης του ἦταν ἡ προσωπικὴ του προσφορά ἐργασίας σὲ αὐτοὺς ποὺ ἡ ἀρρώστια ἢ οἱ θλίψεις τοὺς καθήλωναν στὸ σπίτι. Περιποιόταν τοὺς κήπους καὶ τὰ ἀμπέλια τους, φύλαγε τὰ ποιμνιά τους καὶ ἔκανε τὸν ἀχθοφόρο γιὰ τὴ μεταφορὰ ὑλικῶν ἀγαθῶν.

Ὁ Νέος Ὅσιος Βησσαρίων ὁ Ἀγαθωνίτης, ποὺ κοιμήθηκε μόλις πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια καὶ τοῦ ὁποίου τὸ λείψανο στὴν ἀνακομιδὴ βρέθηκε ἄφθαρτο, ἔζησε στὴ Μονὴ Ἀγάθωνος τῆς Ὑπάτης καὶ διακρινόταν γιὰ τὶς ἐλεημο-

σύνης του. Ὅτι τοῦ ἔδιναν τὰ μοίραζε χωρὶς νὰ γνωρίζει τὸ ἀντίστοιχο ποσόν. Μιὰ ἡμέρα ἕνας εὐσεβὴς χριστιανός, ποὺ γνώριζε τὶς ἀρετὲς τοῦ Γέροντος, τοῦ ἔβαλε στὴν τσέπη ἕνα φακέλλακι μὲ κάποια χρήματα. Ἦταν σίγουρος ὅτι θὰ πᾶνε σὲ καλὸ σκοπὸ, καὶ ὁ Γέροντας γνώριζε ποῦ καὶ πῶς νὰ τὰ διαθέσει.

Μετὰ ἀπὸ λίγο μιὰ πτωχὴ γυναῖκα τὸν πλησίασε καὶ ζήτησε νὰ τὴ βοηθήσει. Ὁ Γέροντας ἀμέσως κατάλαβε τὶς ἀνάγκες της καὶ ὡς εὐσυμπάθητος ποὺ ἦταν ἔβαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη καὶ χωρὶς νὰ ἐλέγξει τὸ περιεχόμενον τοῦ φακέλλου τὸ ἔσυρε καὶ τῆς τὸ ἔδωσε. Ἐκείνη εὐχαρίστησε καὶ ἔφυγε.

Ὑστερα ἀπὸ ἕνα περίπου χρόνο τὸν ἐπισκέφθηκε ἡ ἴδια γυναῖκα, ὅχι πάλι γιὰ νὰ ζητήσει βοήθεια, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσει.

- Σ' εὐχαριστῶ, Γέροντα, γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Μὲ τὰ χρήματα ποὺ μοῦ ἔδωσες τὶς προἰάλλες μπόρεσα καὶ ὄχι μόνο βγῆκα ἀπὸ τὴ δύσκολη οἰκονομικὴ θέση ποὺ βρισκόμουν, ἀλλὰ πάντρεψα καὶ τὸ παιδί μου.

Ὁ ἀφιλάργυρος καὶ ἐλεήμων Γέροντας εἶχε δώσει, χωρὶς νὰ τὸ ἐλέγξει πολὺ μεγάλο χρηματικὸ ποσόν. Ὅσο χρειάζοταν γιὰ νὰ λύσει τὰ προβλήματα τῆς πτωχῆς γυναίκας.

Ἀγαπητοί μου, ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης. Καὶ ὀφείλουμε ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ νὰ βαδίζουμε στὸ δρόμο τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν. Ἐὰν κάποιος εἶναι φτωχὸς καὶ δὲν ἔχει χρήματα νὰ δώσει γιὰ ἐλεημοσύνη, δὲν πειράζει. Ἕνας λόγος παρηγοριᾶς καὶ καλωσύνης, ἕνα δάκρυ ἀγάπης καὶ συμπόνιας, εἶναι στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ τόσο πολύτιμα, ποὺ ὅλα τὰ διαμάντια τῆς γῆς καὶ τὰ μαργαριτάρια τῆς θάλασσας μαζί δὲν τὰ ἰσοφαρίζουν. Ἐμεῖς ἔχουμε καταλάβει ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι εὐτυχισμένη καὶ χαρούμενη μόνο μὲ τὴ Χριστιανικὴ ἀγάπη; Αὐτὴ ἡ ὁποία ἀδειάζει τὰ πορτοφόλια καὶ γεμίζει τὶς καρδιές; Κάποτε ἕνας ἱεραπόστολος ἐτοιμαζόταν νὰ βαπτίσει ἕναν ἄνθρωπο τοῦ ὁποίου ἡ τσέπη εἶχε ἕνα φουσκωμένο πορτοφόλι. Τὸν ρώτησε μήπως ξέχασε νὰ τὸ βγάλει καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε μὲ ἐτοιμότητα: «Θέλω νὰ βαπτισθεῖ καὶ τὸ πορτοφόλι μαζί μου». Εἶχε συλλάβει αὐτὸς τὸ πραγματικὸ νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἤθελε νὰ ἀκολουθήσει τὰ λόγια τοῦ Κυρίου μας: «Δὸς τὰ ὑπάρχοντά σου πτωχοῖς καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι» (Ματθ. ιθ' 21) καθὼς καὶ νὰ τηρεῖ τὴν εὐλογημένη ρῆση: «*Μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδοῦναι ἢ λαμβάνειν*» (Πράξ. κ' 20, 35). ■